

Humanizam

O humanizmu

Humanizam se kao pristup podučavanju i kao **paradigma učenja** razvio **1960-ih** kao opreka **kognitivizmu** i **biheviorizmu** te pogledu na ljude kao na objekte u znanstvenom ispitivanju. Humanizam polazi od vjerovanja da su **ljudi po prirodi dobri** te se suprotstavlja pristupu **Sigmunda Freuda** i biološkim pristupima, koji smatraju da su ljudsko ponašanje i kognicija (spoznaja) determinirane iskustvom i prošlim događajima. Najvažniji predstavnici humanizma koji su oblikovali ovu teoriju su **Carl Rogers** i **Abraham Maslow** čiji je rad većim dijelom bio usmjeren ka razumijevanju ličnosti.

Humanisti naglašavaju:

- važnost **odgovornosti** za vlastite postupke i **sadašnjeg trenutka**,
- **vrijednost svakog pojedinca**, i,
- kao krajnji životni cilj, **zadovoljstvo kroz samoostvarenje**.

Humanistički pogled na učenje sugerira:

- učenje je **prirodna želja**, sredstvo **samoaktualizacije** (eng. **self-actualization**) i razvoja **osobnih potencijala**
- važnost se učenja nalazi u samom **procesu**, ne ishodu
- učenici bi trebali imati **veću kontrolu** nad procesom učenja, koji bi se trebao temeljiti na **opažanju i istraživanju**
- učitelj bi trebao biti **uzorni model** koji će poticati učenika i osiguravati mu dovoljno razloga i motivacije za svaki novi dio procesa učenja.

Maslowljeva **hijerarhija potreba** (eng. hierarchy of needs) kao pokušaj formulacije **ustrojstva ljudske motivacije**, jedan je od njegovih doprinosa koji je postao široko prihvaćen i izvan okvira humanizma. Hijerarhija potreba pristupa ljudskoj motivaciji u terminima različitih potreba od kojih potrebe niže razine moraju biti zadovoljene prije nego se prijeđe na potrebe više razine. Te razine uključuju **fiziološke** (physiological) **potrebe**, **potrebe za sigurnošću** (safety), **potrebe za pripadanjem i ljubavlju** (society), **potrebe za poštovanjem** (esteem) i **potrebe za samoaktualizacijom** te moraju biti **zadovoljene spomenutim redoslijedom**.

Budući da su humanisti više zainteresirani za osobni razvoj koji se može postići učenjem, negoli za rezultate stjecanja znanja, tjelesne i psihičke procese u osnovi toga, humanizam se ne smatra uvijek paradigmom učenja. Ipak, upravo su mu te karakteristike omogućile da izbjegne neke kritike koje su uobičajene svim ostalim paradigmama učenja. Sve ostale paradigme, kada se proučavaju u okviru prakse podučavanja, pokušavaju kvantificirati učenje i znanje rastavljajući ih na **mjerljive, ali često besmislene dijelove** koji su često izvan ikojeg konteksta. One povezuju učenje sa učionicom i brojem sati, razreda, predavanja, udžbenika i literature te konačno testovima i ocjenama, no vrlo malo iskustava iz stvarnog života zapravo odgovara tom konceptu, posebice zato što nisu mjerljiva ocjenama. Također, to upućuje da netko zna¹⁾:

- **što** ljudi trebaju učiti (što je potpuno određeno vremenom, mjestom i kulturom),
- **kada** to treba učiti (što je određeno programima podučavanja, a nemogućnost njihova slijeđenja rezultira dijagnosticanjem teškoća u učenju),

- **kako** se to treba podučavati (kao da postoji najbolji način podučavanja nečega bez obzira na učenika), i
- **tko** bi to trebao podučavati.

S druge strane, humanizam povezuje učenje sa osobnim potrebama kako bi se ostvarila samoaktualizacija.

Teorije učenja:

- [Iskustvena teorija učenja \(eng. Experiential Learning Theory\) - David Kolb \(1939 - \)](#)
- [Transformacijska teorija učenja \(eng. Transformative Learning Theory\) - Jack Mezirow](#)

Teorije instruktivskih dizajna i modeli učenja:

- [Teorija facilitacije \(eng. Facilitation Theory\) - Carl Rogers \(1902 - 1987\)](#)
- [Pozivajuće učenje \(eng. Invitational learning\) - William Purkey \(1929 - \)](#)

Druga važna imena:

- [John Holt](#), [Malcolm Knowles](#), [Paulo Freire](#)

Kritike

Uobičajene kritike humanizma navode:

- humanistički pristup ima **smanjenu mogućnost eksperimentalnih istraživanja**,
- nedostatak metoda tretiranja različitih psihičkih problema, i
- **neslaganje sa osnovnom humanističkom pretpostavkom da su ljudi po svojoj prirodi dobri.**

Literatura

[Ashworth, Frank i sur. : Learning Theories and Higher Education. Treće izdanje, Broj 2, Lipanj 2004.](#)

[Humanistic Psychology. Pribavljeno: 25. ožujka 2011.](#)

[Learning and teaching: Humanistic approaches to learning. Pribavljeno: 11. ožujka 2011.](#)

[Greenberg, G. A New Look at Learning. In Sudbury Valley School. The Sudbury Valley School Experience. The Sudbury Valley School, 1992.](#)

[Ashworth, Frank, Gabriel Brennan, Kathy Egan, Ron Hamilton i Olalla Sáenz. Learning Theories and](#)

Higher Education. Vol. 2, 2004.

Pročitaj više

Forbes, S. H. Holistic education: Its nature and intellectual precedents: Holistic Education, Inc. 2003.

Freire, P. The Pedagogy of the Oppressed. Harmondsworth: Penguin. 1972.

Holt, J. How Children Fail Harmondsworth: Penguin. 1970.

Knowles, M. S., Holton III, E. F. i Swanson, R. A. The adult learner: Routledge. 2012.

Rogers, C. R. Freedom to learn for the 80s. New York: Free Press. 1980.

Maslow, A. Motivation and Personality (Treće izdanje) New York: Harper and Row. 1987.

Recentna literatura

¹⁾
Greenberg, G. A New Look at Learning. In Sudbury Valley School. The Sudbury Valley School Experience. The Sudbury Valley School, 1992.

From:
<https://www.learning-theories.org/> - **Learning Theories**

Permanent link:
https://www.learning-theories.org/doku.php?id=hr:learning_paradigms:humanism&rev=1387469381

Last update: **2023/06/19 15:49**

